

10.

DEO DUE
MEDITATIO S. EVANGELII
FESTI NOVI ANNI
SIVE

CIRCUMCISIONIS CHRISTI.

Additis S. Patrum dictis, Quæstio-

nūmq; aliquot decisione, ad uberiorem textus, cūm opus est,
explicationem, & Heterodoxorum refutationem.

QUAM

In Regia Aboënsi Academia.

P R E S I D E

DN. A E S C H I L L O P E T R A E

S. S. Theol. Doct. Profess. & Civitatis ejusdem Pastore.

Examini subiicit, in Auditorio Majori, horis solitis

Ad diem 28. Septemb. Anni 1649.

JONAS B. BETULADER VVest-Gothus

Cone: in illis: Aula BRAHÆA

(A) *Luth: in Hom: hujus diei*

Christ, caput per circumcisione satisfacere elogiis, de ipso prouulgatis: videlicet ut sit salvator, lumen ad revelationem gentium, qui suum regnum non angustis indexorum terminis, circumscriptum habiturus verum in toto mundo, per Evangelium regnaturus esset; Huius id nunc Exordium est.

(B) *Ansb. in Matth.*

Gaudam nominis ponit, quia saluum faciet non quoslibet sed populum suum in fide, non ab hostibus corporalibus, sicut Josue & David, sed a peccatis eorum, quod non est hominum sed Iohannes DEI.

A B O E.

Excudebat Petrus Wald/ Acad. Typogr. Anno 1649.

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARIES

Illustrissimo, & Generosissimo Heroi ac Domino,

DN. PETRO BRAHE, Comiti in Wisingborg/ Lib. Bar.

in Rydboholm & Lindholmen/
Se. Rz. M. tis Regniq; Sveciae Senatori Amplissimo,
Drotzeto, Collegij Regij Judicialis Holmensis Summo
Præsidi; VVestmanniæ Montanorum atq; Dalensium
Judici Provinciali Gravissimo, Magni Ducatus Fennicæ
Generali Gubernatori. Nec Non Academiæ Abo-
ensis Cancellario Magnificentissimo.

Mecenati, Patrono ac Domino meo Clementissimo.

Hanc Præsentem meditationem in debitæ Gratitudinis
Tesseram dedicans offero submissè

JONAS BETVLANDER
Respondens

DIE FESTO NOVI ANNI

Sive

CIRCUMCISIONIS CHRISTI

In Sancta & Summa Laudatione Trinitatis, Patris, filii
& Spiritus Sancti Nomine.

Tibi silentium laus, Deus in Zion & tibi persolvitur votum, exaudiens orationem: Ideo ad te omnis caro veniet, coronasti annum bono tuo, vestigia tua stillant pinguedinem psal 65. v. 1. 3. 12. Hæc verba nunc non immeritò nobis iu memoriam revocamus, recordantes uti decet hoc novi anni festo, beneficiorum divinorum, quibus hoc præterito veteri anno ornati fuimus. Merito cum gudio & gratiarum actione, novum inchoamus annum. Quid Deus cuilibet nostrum privatim fecit in officio, in familia, possunt singuli pie considerare, & perpendere, nec dubium est quin quisq; inveniat se debitorum. & ad laudes Deodicendas se obligatum.

Verbum Dei & Sacra menta patuerunt abunde, aliasq; bona temporalia, Spiritualia, publica & privata non defuerunt: Fuit continuus circulus beneficiorum Dei: Hæc adeo magna sunt, ut majora nos vix in hac vita desiderare oporteat. Adeoq; etiam supplices Divinam Majestatem veneramur, ut idem Divinorum beneficiorum fons etiam hoc futuro & novo anno pateat.

Festum præterea circumcisio nis Domini nostri JESV CHRISTI, quod hodie anni nostri initio celebramus, materiam quoq; gaudij nobis offert: Ideo enim

circumcisus est Christus, ut obligaret se ad implendam legem, & ita a nobis maledictionem legis, in quam nos incurtabamus, eò quod illam implere nequeamus, averteret. Hinc Apostolus exultat Gal 4. 4. 5. Dicens: Cum venit plenitudo temporis misit Deus filium suum, natum ex muliere, factum sub lege, ut nos qui sub lege eramus, sedigneret, ut adoptionem accipiamus.

Communicatum hominibus in hac circumcisione est, nomen illud svavissimum IESVS, in quo nomine, quæcunq; in verbo aut opere facimus, fæliciter procedunt. Coll 3. 17. In quo nomine omne genu curvabitur, in cælestibus, terrestribus & inferis. Phil. 2. 10.

Cum Ergo tot hodie sese nobis offerunt prægnates gaudendi rationes, non dissimulemus nostrum gaudium, sed seriò exultemus, & triumphemus, & in hac spirituali nostra lætitia:

Oremus etiam Deum ut Evangelium hodiernum, ita mediari queamus, ut cedat in nominis Divini gloriam, nobis incrementum & incrementum doctrine, & bonorum operum, insperatum & fiduciam, & tandem in aeternam beatitudinem: Dicamus igitur. Pater noster &c.

EVANGEL. LUC. 2. 21.

Postquam consummati sunt dies octo, ut circumcidetur puer, vocatum nomen ejus IESUS, quod vocatum erat ab Angelo, priusquam in utero conciperetur.

Postquam Sanctus Lucas accuratam & exactam nativitatis Christi descriptionem præmisisset, sub quo Magistratu ea contigerit, quo in loco, qua occasione Sancta Maria ad illum locum venerit, quod ille locus divinitus nativitatibus Christi destinatus, quale hospitium nascentis

Christi.

Christi; Quanta in ea penuria extiterit. Deinde quomodo
eius nativitas omnium primo innotuit hominibus, vñ.
Per Angelum de cælo, pro ut ex Feria i. nativitatis Chri-
sti, quæ à nobis pia devotione ante octiduū est celebrata,
percepimus. In iam recitato hodierni festi textu, com-
memoratur ab Evangelista Sancto Luca Quomodo
interjectis septem diebus, octavo die circumcisionis sa-
cerdamentum suscepit Christus, & legem semini Abraham
datam subierit, obligans se ad servandum legem, ut illam
in omnibus pro nobis impleret, ut nos ab omni accusa-
tione legis, liberi sisteremur. Et quia etiam tunc tem-
poris mos erat in initiatione, sive quando Ecclesiæ insere-
bantur parvuli dare ei s nomina, datū est huic quoq; pu-
ero nomen, non tum excogitatum, sed è cælo per An-
gelum relatum nomen vñ. J E S V S.

Confirmatur fidej nostræ articulus secundus, vñ.
quod Jesus Christus, sit crucifixus, & mortuus, non pro-
pter sua peccata, sed propter nostra, propter nostram fa-
lutem, siquidem sua circumcisione ad hoc faciendum se
obligavit; Excitamus etiam ad orandum & nomen Jesu
invocandum, dicentes: Domine Jesu salvos facias nos
à peccatis nostris, remitte nobis debita nostra. Domi-
ne JESV suscipe animam nostram, Libera nos ab om-
ni malo.

P A R T E S.

1. *De Christi Iesu circumcisione.*

2. *De nominis impositione.*

Atq; hæ sunt istæ partes, quas hac vice brevitèr & sim-
pliciter tractare constituimus: Omnipotens & aeternus
Deus Pater noster cælestis dilectissimus, nobis omnibus benedic-
cas, cunctaq; utiliter & fructuose cedere faciat.

PARS PRIMA.

In qua meditamur:

I. Tempus circumcisionis.

Quia Christus ætate circumcisus sit, Jesus hic peculiariter observatur, vñ. Octavo die, quæ observatio legem, Gen. 17: latam Abrahamo & posteris ejus, pro fundamento habuit. Hinc consuetudo illa, circumcisionem octavo die adhibendi, sicut dixit Deus ad Abraham, Gen. 17: 9, 10, 11, 12, 13.

L. C. Pia consuetudo quæ nititur verbo Dei, non contemnenda, sed devota mente observanda, & tam diu retinenda, donec verbo Dei abrogetur, dicit enim Aplus⁷, Gal. 5. Si circumcidamini Christus vobis nihil proderit; Sic videmus in circumcisione filii Dei, piam consuetudinem non dum abrogatam observari; Idcirco neminem decet veterem piam ac laudabilem consuetudinem spernere, ab illa recedere: & se se segregare. Quam improbitatem & levitatem arguit. Aplus. Ebr. 10. v. 23.

II. Quare, Deus circumcisionem populo judaico præcepert, & quidem severe. Masculus n. non circumcisus & parvuli quidem, octavo die, ejus anima eradicanda erat ex filiis Israel Gen. 17. 14: Angelus Domini, Mo'én, in itinere, cum à Madiam in Ægyptum proficeret deberet, occidere voluit propterea quod filius ejus non dum erat circumcisus, mox vero ut erat circumcisus, dimittitur Moses incolumis, Exod. 4. 24. Quamvis autem non expressè indigitetur, Quare Deus circumcisionem præcepert; Tamen colligitur ex eo,

eo, quod Deus vocet hoc sacramentum pactum suum
cum Abrahamo, ut per hoc pactum reciperentur posteri
Abrahami in gratiam Dei. Et ostenderetur quod nati
in hunc mundum etiam a sanctissimis parentibus, nihilo-
minus, nascerentur filii irae, & aeternae damnationis,
siquidem in peccato e concepti essent. Erat ergo circum-
cisio Sacramentum regenerationis apud Judaeos, in cu-
jus locum succedit apud nos baptismus.
L. C. hinc patet quasi in imagine, ut Luh. loquitur quia
absurdæ sunt cogitationes Dei, quando judicio humano esti-
matur: Nam apud superbas gentes, id valde ridiculum
fuit, quod Deus sapientissimus, tam ridiculum manda-
tum promulgaverit, de quo videtur contra veritatem
leges in sermone, mentio fieri, præsertim cum grandio-
res natura hoc facere jussit. Nam Abraham eo tempore
non aginta novem annos natus fuit. Verum sic ratio
vera habet quicquid a Deo proponitur, cum ea conditio-
ne sit, ut omnes id irrideant, nemo probet, omnes tan-
quam fabulas aniles exigitent. Et contra, cuius ipse non
est auctor, nos a quod sine mandato ejus excogitamus, id
ut ipsi placeat postulamus, hoc cum jure perpetuo esse
vellemus. Sed Deo id nunquam videri potest. Atque
hinc scandali ingentis origo est. Sicut Paulus. 1. Cor
i. Dicit. Postquam in sapientia Dei mundus non cognovit
per sapientiam Deum, probavit Deus per stultitiam
prædicationis, salves facere credentes. Quid magis
absurdum esse potest, panem corpus Christi, & calicem
sangvinis Christi, sumi in remissionem peccatorum?
Qui hanc tantam rem modicum vini & panis efficerent?
Sic cogitat ratio, neque potest aliter cogitare. Ve-
rum non propterea Deo de hoc mutando consilium est.

bopp

Si

Si ratio non credi neq; approbat, non tamen ipsius causa,
fit deterior. Eodem modo res Baptissimi habet.
Si puer modica aqua abluitur, quod propter ea à peccatis
mundetur, purgetur, atq; ex Diaboli regno in regnum Dej
transferatur; cui id omnino fiat verisimile? Tum sz. id
absurdum non videretur, si quæ eorum macula esset,
quæ aquâ elui potest. Cum verò peccatum menti, ossi-
bus & penitus medullis insitum sit, non videtur eo aquam
penetrare posse, ut ibi abluit. Verum jam te ad circum-
cisionem confer Annen & Abraham eodem modo cau-
sari potuisse? Quid hoc mihi ad salutem proficit, quod
mihi seni adhibetur circumcisio? Quid hoc pueru ad-
serat? Aut quid mutationis homo omnino ex circum-
cisione consequitur? Si Deus corpus mutatum velle,
aliter id primum instituisse, ne quid inde resecandum
esset. Tum ratio, si in consilium fuisse adhibita, sic di-
xisse? Neq; hodie aliter cogitat, cum nervos sapientiae
intendit. Verum hoc loco ignorandum non est, quam-
primum ei questioni locus sit, cur ita Deus, mandaverit;
Diaboli victoria est. Sicut Exemplum Evæ in Paradiso
est. Mandatū propositum erat, ut de arbore scientie non
vesceretur. Cum ergo mandatum inciperet negligere,
atq; Diabolus ratiocinantem audivit, quare Deus hanc
legem tulisset; in præcepis ruebat, atq; in eam obedientiam
præcipitata est, cuius adhuc omnes culpam sustine-
mus. Proinde hæc lex Ecclesiastica esto. Cum Deus
mandatum proponit, dicit, aut facit, non aliud ad te per-
tinere putato, quam ut pronus adores, neq; quicquam
porro inquiras. Si præcipit obsequitor, si loquitur at-
tendito, neq; quicquam quod facit inprobato. Nam ex
hoc certo principio, Deus omnia sua deducit reliqua,
quod

Quod omnes homines stulti, mendaces & mali sint, ac tantæ amentiæ, ut nunquā suo marte, vel debeat vel pos-
sint verbum aut opus ejus intelligere. Pravum & inscruti-
tabile est cor hominis. Hier: 17. 19. Et tamen: Deus
non potest ferre quod ejus mandata atq; statuta negligan-
tur. Esa: 7. 12. Luc. 7. 30. 1. Cor. 1:3. Sacra menta
Ergo minimè contemnenda.

III. Quare Christus circum-

cisus. Certum est Christum nihil accersisse impuritatis,
ex sua conceptione & nativitate; Conceptus enim erat
de Spiritu Sancto, ex adumbratione virtutis altissimi.
Luc: 1. 35. Non erat dolus inventus in eo. Quis
arguet eum de peccato? Joh. 5. 49. Quis eum convi-
cit peccatis?

L. C. I. Christus verè propter nos circumcisus. Inter
multas a circumcisionis causas, præcipua hæc est. Quam
indicat Paul: Gal: 5:3. Et Rom: 2:25. Ubi dicit: Circum-
cisionem quando usurpatur non ut signaculum gratiæ
justitiæ fidej, esse obligationem totius legis servandæ.
Christus verò ratio ne suæ personæ, non fuit sub lege.
Nam secundum divinam naturam conceptus est, de Spi-
ritu Sancto sine peccato: pro nobis ergo, quorum cul-
pam & reatum in se receperat, ipsa circumcisione sub le-
ge factus est, ut eos qui sub lege erant, redimeret, Gal. 4.
1. 5. Fuit igitur circumcision Christi, solennis obligatio
coram Deo, se velle pro toto humano genere onus legis,
in se transferre, eq; satisfacere, & ferendo, pænas legis
& præstanto perfectissimam obedientiam. Illa verò
obligatio, quæ in circumcisione cæpit, tandem in passio-
ne perfoluta fuit. Et si hac ratione consideretur cir-
cumcisio Christi, erit gravissimum spectaculum, quod

virgam humeri & sceptrum exactoris. I. 9. 4. Deus
Pater ab humano genere tollit, importabile illud jugum
legis, Act. 15. 10. Et imponit Filio suo incarnato, qui ipsa
Circumcisione solenniter se obligat ad plenam persolu-
tionem, ut iam post circumcisionem sit homo liber sub lege.
Imposita causa facia legis, ipse jam est sub lege. Et Pau-
lus ad filiam summis tunc reipicit, quando alius sub one-
re alterius humeros iuppedit, tum prior ille opere levata-
tur, & liberatur. In quis enim? Factus est sub lege,
ut eos qui sub lege erant redimeret. Gal. 4. 5. Licet igit
tum Puer hic in tua persona sit sine peccato: Tamen quia
est Agnus DEI, qui totius mundi peccata in se recepit, ita
ut Paulus dicat: ipsum factum esse peccatum. 1. Cor. 5. 21.
voluit se in Circumcisione, qua propter peccata instituta
fuit, ut agnum onustum peccatis totius mundi coram Deo
Patre susteret, & solenniter se ad satisfactionem pro omni-
bus obligare. Et propter illam obligationem conveni-
entissime Puer, publicè impositum fuit nomen Iesus:
quod à peccatis, populum suum salvaturus esset.

L. C. 2. Postquam CHRISTUS Circuncisus & bapti-
zatus etiam, & Sacramentum Baptismi instituit, abrogata
est Circumcisio. Quanvis abrogata sit Circumcisio hæc,
qua manu siebat; Desit enim hoc Sacramentum, cum
placuit S. Sancto in concilio Apostolorum & Sacerdotum,
contra Phariseos decernere hoc jugum Circumcisiorum,
Discipulis non esse imponendum. Act. 15. Galat. 5. 2.
3. 4. 5. 6. & 7.

Interim novimus nobis commendatam esse spiri-
tualem circumcisionem, cordis nostri. Deut. 10: 16.
Quale enim sit cor nostrum appareat ex Gen. 6: 5. & Matt.
15: 5. Circumcidendum itaq; erit. Os & lingua ne lo-
quatur blasphemiam & mendacium. Psal. 52: 2. Aures,

ne ob-

ne obdurentur ad audiendum verbum DEI: Psal. 95: 8.
Jacob. 1: 19. Lue. 5: 5. Oculi, ne sint pleni adulterij. 1.
Pet. 3: 14. Matth. 5: 18. Ne videant vanitatem. Psalm.
119: 37. Manus, ne furantur. Eph. 4: 28, & innocentem
Sangvinem effundant. Deut. 27: 24. Pedes, ne pro-
perent ad malum. Prov. 6: 1.

SECUNDA PARS.

*Quando, & quare, CHRISTus Circumcisus sit, in
prima Parte perceperimus: In Secunda, ad nominis
illius JESU impositionem, attendemus.*

In qua meditamur.

**I. Quomodo Nomen imposi-
tum est.** Hoc nomen quidem imponebatur ex consy-
tuione vulgari, in Circumcisione vñ. qua cum circumci-
derentur nomina imponebantur; In signum qđ illorū
nomina in Libro Vitæ inscriberentur. Uti pī legitur de
Isaaco legitur quod Octavo die sit Circumcisus, & nōmē
Isaac ejtunc impositum. Gen. 11.

L. C. Sicut Circumcisioni, successit Baptismus in N. T.: to
Ita etiam consuetudo ista pia, nomina indendi illis qui in
Baptismo lavantur servāda, Qua admonemur baptizatos,
credentes inscribi qđ; Libro Dei, ut sint in laude glorie
ejus Eph. 1. De qua nominum inscriptione, plus ho-
minibus gaudendum, quam de donis miraculosis, olim
quibusdam collatis. Quod indicat CHRISTus, dicens
Discipulis lætantibus de potestate sibi collata in Diabo-
los, & potestatē infernalem: Videbam Sathanam sic ful-
gur de Cœlo cadentem. Ecce dei vobis potestatem

calcandi supra serpentes & Scorpiones, & super omnem
virtutem iaimici: Et nihil nocebit vobis'. Verumta-
men in hoc nolite gaudere, quia spiritus vobis subiiciun-
tur.. Gaudete autem quod nomina vestra scripta sunt in
Cœlis'. Luc. 10. Hoc est: nolite ob eam rem exultare
quod dōno miraculorum ornati estis': Hoc enim non-
dum vobis æternam salutem consert: Sed ob eam cau-
sam gaudete, quod mihi per bapt̄ūmum inserti, & hære-
des Regui Cœlestis scripti estis'.

II. Quod Nomen JESUS, non
ex humano sit impositum arbitrio, sive antea diu præme-
ditatū ab homine, sive ex tempore ex cogitatum; Sed hoc
nomen p Angelum delatum, cum mādato ut huic Puerō,
huic Sancto, quod ex Maria nasceretur, imponendum
esset nomen JESUS, addita ratione, quod hic Puer, popu-
lum suum à peccatis suis, salvaturus esset. Matt. 1:21.

Nemini autem omnium Puerorum ante hunc nato-
rum, & nascendorum, post hunc Puerum, nomen
hoc Salvatoris competit, JESU, quoad virtutem & effica-
ciam.. Nemo enim præter hunc Puerum potest nos
salvare ab hostibus spiritualibus, à peccatis nostris, à Dia-
bolo & potestate inferni. Non potest Frater fratrem,,
non Amicus amicum redimere. Soli itaq; DEI & Mariæ
Filio nomen Salvatoris jure competit, nec est ullum no-
men sub Cœlo, præter hoc unicum, in quo nobis salus est.
L. C. 1: Est hoc Nomen Iesus Fili⁹ Dñi incarnati no-
men proprium & aliorum nominum quæ ei in S. sacra
tribuuntur, compendium.. Vocatur quidem Imma-
nuel, Esa. 9:6. Siloch. Gen. 49:10. JEHOVA, Jer. 23:6.
David, Ezech. 37. Zemach, Zach. 3:9. 6:12. Hæc no-
mina sunt naturæ & personæ; Nomen v. JESUS, bre-
vissimè

vissimè testimonia omnia continet, ideoq; & hoc in
Symbolo ponitur. *Credo in IESUM CHRISTUM.* Quod
Prophetæ inquit Luth: Concionati sunt de CHRISTO, quo-
modo eis peccata remissurus, justificaturus & vitam æter-
nam donaturus sit, illas omnes Concisiones uno verbo
comprehendit Angelus'; Quod CHRISTUS Salvator futu-
rus sit, & nomen JESUS habiturus'. Ac præcipue hic
pertinet singularis Prophetia. Esa. 9. Ubi CHRISTUM
6. Nominibus appellat, Admirabilis, Conciliarius, Vir-
tus, Fortis, Pater futuri seculi, Princeps pacis'. Nam hæc
nomina omnia ad unum pertinent, ut nobis salus p. eum,
contra peccatum & mortem, & nobis justitia & Vita æ-
terna conferatur.. . . (Quest. 2) B.

L. C. 2. Quis hujus Nominis verus & salutaris usus di-
scendum. Quærelis & lacrymis dignus, horribilis ille ab-
usus sanctissimi hujus nominis, dum qdam per jocum no-
minant, JESUM, & in Cachinis suis in rebus frivolis titun-
tur... Hia viderint, quomodo effugerint combinatio[n]es,
secundo præcepto additam: Non insontem habebit
DEUS eum, qui nomen ejus in vanum assumit. Verus
autem usus est. i. Cum illud invocamus ad levandam
farcinam peccatorum nostrorum, cum clamanti ej: Ve-
nite ad me omnes qui onerati estis, ego reficiam vos';
Respondemus: Dñe. JESU tolle peccata nostra, tues
JESUS, Tu es Salvator, qui populum tuum salvas à pec-
catis suis, peccata mea sunt sicut gravis farcina, salva me
ab hoc onere, JESU. Ita Bernhardus usus hoc nomi-
ne: Hoc nomen JESUS dulce & Salutare est: Quid es
nimirum est JESUS nisi Salvator? O bone JESU qui me creasti
& redemisti Tuo proprio sanguine, ne permittas me da-
mari, quem ex nihilo creasti. Omnipotens misericordissime misce-

zere mei. O dulcissime JESU libera me. O piissime
JESU propius esto mihi peccatori. 2. Ad felicitatem
ad Felicitatem consequendam in rebus agendis, ita monet, Aplus⁴. Coll.
ad Opera 3. Ut quaecunq; verbo aut opere facimus, ea omnia in no-
mine Domini nostri JESU CHRISTI, faciamus, non dubitantes
de felici successu, quomodo cunq; res successerit. D.
Luth: fatetur se magna opere confortatum, cum in anxie-
tate magna constitutus esset de successu Evangelij, quod
illud in lucem proferre conabatur, a pio quodam viro au-
diret. Memor esto Frater, te ista in nomine Domini nostri
JESU CHRISTI, incepisse. 4. Ad terrendum & pelle-
contra Satanam dum a nobis Satanam & omnem potestatem infernalem.
Omne genu ad hoc nomen curvabitur, eorum qui in
Coelis, qui in Terra, & qui infra terram sunt. Et nullo
gladio, nulla alia virtute, sed nomine JESU, Satanam a no-
bis pellamus⁵. Hoc enim nomine, omnem ipsius arma-
tum a nobis excutimus⁶. 4. Ad Fortitudinem conse-
Ad fortitudinem quendam in omnibus doloribus corporis, in morbis, in
mortis agone. Hoc solo nomine, vincimus omnem dolo-
rit, sensum & acerbitem, mortisq; ipsius asperitatem,
monte omnis crucis, per hoc nomen pietatis Martyribus,
non solam tolerabilis, sed etiam suavis⁷, ut Historiae
Martyrum ostendunt, exitus & discessus erat. 5. Ad
Vita gloriosa salutarem ex hac vita exitum consequendum, ut huic
Domino nostro JESU CHRISTO, animam nostram commen-
demus, nulli alii, non Abraham, Isaaco, Jacobo, nulli
Sanctorum. Ita Stephanus suam animam commen-
davit huic JESU. Dic inquit JESU suscipe animam me-
am. Ita Simeon devotus Senex, tum mori læsus potu-
it, cum suum JESUM in pectore & manibus habuit & ge-
stavit. August: JESUM parvulum sic peccatores allo-
quentem introducit: Cum essem inimicus Patri meo
recon-

reconciliavi te per me, quando inter sylvas & montes erabas quæsivi te, laborans sudavi, caput meum spinis ap-
posui, manus meas clavis adjeci, latus meum lancea ape-
rui, toti injurijs & aspergitibus laceratus, sanguinem meū
fudi, animam meam posui, ut coniungerem te militi, &
tu per peccatum divideris a me. Revertere dilecti
mei accipite me. Puerum parvum pone meus signaculum
super cor tuum. Si inquit Luth: hoc nomen IESUS ve-
rum est, non est voluntas DEI ut pereamus, sed haec pati-
us voluntas ejus est, ut a malo recesseremur & salvemur. Inter
pretiolissima nostra, hoc nomen resonamus, ut e-
ius praetudio maximo, intentionibus nitarum, quod IESU
luis DEI CHRISTUS Dñus noster, IESU S nuncupetur.
Sicut protinus in Paradiſo, de eo annuntiatum fuit, in
plum hoc semen, caput Serpentis contritum esse, hoc
est, nobis opem contra Diabolum, & ejus regnum la-
tutum.

O Mnipotens sempiterne DEUS, Circumcidere quæsumus Corda
nostras ut te DEUM nostrum, ex toto corde diligere, & per
nomen Filij Tui IESU CHRISTI, salvari possimus, quicquid vi-
vit & regnat in Unitate S. Sancti, DEUS per omnia secula seculo-
rum. AMEN.

Benedictio, & Claritas, & Sapientia, & Gratiarum aetio, & Honor, & Vir-
tus, & Fortitudo, DEO nostro, in secula seculorum, Amen. Apos. 7:12

QUÆSTIONES.

ANCIRCUMCISIO hodie sit noxia, & hominis im-
pediat salutem? Aff.

Licet enim erat ordinatio Divina, & quidem in
hominum salutem, tamen durare debebat certo tempo-
re; v. V. Testamenti. tolerabatur etiam sub initium

N. T. ti

N. T. ti. Noxia verò est hodie, postquam Ecclesia N. T. tū confirmata est, & ex utraq; gente factus populus: Debuit enim lex, sic & Sacra menta legis, durare usq; ad Iohannem. Matth. ii. & ad CHRistum tanquam umbræ ad imaginem respexerunt. Veniente ergo imagine, meritò cessat & evanescit umbra. Hebr. 8: 13. Unde Paulus docet, Baptismum hodiè in locum Circumcisio- nis, quatenus medium regenerationis erat successisse. Coll. ii: 12. Et CHRistum nihil nobis prodeesse ait, si cir- cumeidamur.. Gal. 5: 2.

2. Fueruntne in V.T. to alij qui hoc nomine, JE-
SUS & Salvatores, vocabantur? Aff.

Erant cùm primis duo præcipui viri hujus nominis, unus Iosua post mortem Mosis, qui duxit Populum in ter- ram promissam, hic vocatur Græcè, Iesu'. Alter fuit Pontifex summus, qui populum suum, ab exilio Babylo- nico redeunte, in Patriam introduxit. Ag. i: i. Zach. i: i. Verùm isti fuerunt typi, & figuræ CHRisti, & veri JESUS: Per illos DEus ab hostibus externis liberationem & felici- tatem temporalem præstítus. JESUS verò à peccatis Populum suum salvat, confert etiam salutem, remissio- nem peccatorum, reconciliationem cùm DEO, gratui- tam acceptiōnem, adoptionem, pacem conscientiæ, do- nationem S. Sancti, & vitam æternam. Hæc soli vero JE- SU competunt. Ideoq; Divino decreto, hoc nomen ejus impositum est, & in hoc maxima differentia est in- ter alios, qui hoc nomen aliquando habuerunt.

• §§? (o) §§ •

